

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Вип.34. 2014. С.14-21.

2. Гнатів З.Я. Музична освіта в Україні: філософсько-праксеологічний підхід як методологічний концепт дослідження. *Філософські обрії. 2017. № 37. С. 136–143.*

3. Гуревич Р.С. Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах: Монографія / За ред. С.У. Гончаренка. К.: Вища школа, 1998. 229 с.

4. Зуев П.В. Теоретические основы повышения эффективности деятельности учащихся при обучении физике в средней школе : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02. Санкт-Петербург, 2000. 344 с.

5. Поліщук В.А. Праксеологічний підхід як інноваційна основа вдосконалення професійної підготовки майбутніх соціальних працівників. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Педагогіка, соціальна робота. 2014. Вип. 32. С. 148–150.*

УДК 510.29:[37.015.31:159.955-052]:37.016:51(043.2)

ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М.
Мукачівський державний університет

ЗАДАЧІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Однією з основних задач сучасної освіти є досягнення нової якості освіти орієнтованої на розвиток особистості учня, його пізнавальних здібностей, творчої ініціативи, самостійності.

Математика є одним із найбільш складних предметів для сприйняття учнями, тому виникає необхідність використання нестандартних методів та методик навчання.

Пріоритетними для школи поступово стають і такі методи навчання, які сприяють розвитку не лише продуктивного мислення дітей, а й створенню умов для творчих, евристичних пошуків школярів.

Однією з таких методик є використання какографії. Як відомо математичні помилки необхідно попереджати та вчасно коректувати знання та вміння учнів. На ряду з цим помилки можна використовувати для розвитку творчого мислення учнів.

Зокрема, можна використати такі форми роботи з помилковими розв'язаннями задач:

1. Вчитель записує на дошці розв'язування задачі, яке містить помилки. Досить часто учні помічають підступ вчителя, але буває і так, що розв'язування завершено, всі його «зрозуміли», питань немає. В таких випадках вчитель може запропонувати учням уважно перевірити розв'язування і тому, хто знайде помилку отримує найбільший бал. Можна бути впевненим, що мотивовані учні дуже швидко справляться із цим завданням.

2. Робота в парах. Вчитель роздає завдання - підбірку розв'язаних задач. В кожному завданні є помилки. Завданням: знайти помилки і виправити їх. Під час перевірки виконаних завдань всі помилки ретельно аналізуються. Крім того, розглядаються різні способи розв'язування запропонованих завдань.

Такі методичні прийоми мають ряд переваг:

а) інтерес в учня до навчального матеріалу зберігається навіть тоді, коли йому здається, що «він це знає»;

б) внаслідок детального аналізу помилки в означенні чи теоремі, всі учні зосереджуються на цьому моменті, їх знання стає усвідомленим;

в) учні постійно уважні: звикають не брати «на віру» жодну з фраз учителя;

г) виховується необхідний самоконтроль і критичне ставлення до матеріалу, що вивчається;

д) у школяра виробляються необхідні навички та алгоритми пошуку помилок і недоліків у його власних міркуваннях і записах;

е) учням надається можливість вчитися на чужих помилках.

Більшість завдань у процесі навчання математики, мають стандартний вигляд: розв'язати рівняння; розв'язати нерівність. Нам імпонує система роботи над сюжетними задачами С.О.Скворцової. Наведемо приклади завдань до задач:

• Зістав задачі 1 і 2. Що змінилося? Як ця зміна вплине на розв'язування задачі 2?

1) У Ганнусі було 13 намистин із метеликами й 15 - із квітами. Сестра їй подарувала ще 11 намистин. Скільки намистин стало в Ганнусі?

2) У Ганнусі було 13 намистин із метеликами й 15 - із квітами. Після того як сестра їй подарувала кілька намистин, у дівчинки стало 39 намистин. Скільки намистин подарувала Ганнусі сестра?

Зістав задачі 1 і 3. Що змінилося? Як ця зміна вплине на розв'язування задачі 3?

3) У Ганнусі було 11 намистин. Сестра їй подарувала ще 13 намистин із метеликами й 15 - із квітами. Скільки намистин стало в Ганнусі?

4) Сестра подарувала Ганнусі 13 намистин із метеликами й 15 - із квітами, і після цього в Ганнусі стало 39 намистин. Скільки намистин було в Ганнусі? Зістав задачі 3 і 4. Що змінилося? Як ця зміна вплине на розв'язування задачі 4? Розв'яжи її.

• Ігор цікавиться гідроелектростанціями України . Він склав для дітей у класі задачу: «Сума довжин усіх гребель Канівської, Каховської та Середньодніпровської ГЕС становить 21 км 263 м. Якщо додати довжини гребель Канівської та Каховської ГЕС, одержимо 13 км 773 м; довжини гребель Каховської і Середньодніпровської ГЕС - 10 км 763 м. Яка довжина гребель кожної із зазначених ГЕС?» Розв'яжи задачу, яку склав Ігор . Перевір результати, користуючись даними інтернету.

• Розв'яжи задачі. Перетвори їх на задачі іншого виду. 1) Ігор і Олег купили однакові тістечка та заплатили за них 112 грн. Скільки має заплатити кожний хлопчик, якщо Ігор узяв 5 тістечок, а Олег - 2? 2) У першому парку було 48 баків для скляного посуду, а в другому - 44. З першого парку вивезли на 72 кг скла більше, ніж із другого. Скільки кілограмів скла вивезли з кожного парку, якщо маса скла в банках однакова?

• Розв'яжи задачі, якщо можливо - двома способами. 1) Від двох пристаней, відстань між якими 116 км, одночасно назустріч один одному відійшли два човни й зустрілися за 4 год. Швидкість руху одного із човнів -

15км/год. Знайди швидкість руху іншого човна. 2) З аеродрому одночасно в протилежних напрямках вилетіли два вертольоти. Яка відстань буде між ними за 3 год, якщо швидкість руху одного вертольота 220 км/год, а іншого - 250 км/год? 3) Із двох міст, відстань між якими 600 км, одночасно назустріч одна одній виїхали дві вантажівки. За скільки годин вони зустрілися, якщо швидкість руху одної вантажівки 90 км/год, а іншої - 110 км/год? Перетвори кожену задачу на задачу на спільну роботу. Як це вплине на розв'язання задач? [1].

Дбаючи про розвиток творчих здібностей у школярів на уроках математики, залучаючи їх до творчої праці, ми створюємо необхідні умови для розвитку всіх якостей учнів. Учні, захоплені справою до вподоби, проявляють наполегливість, силу волі в опануванні тими знаннями й уміннями, які далеко випереджають програмні вимоги, але вкрай необхідні для реалізації їхніх творчих задумів. Саме в процесі розв'язання творчих задач, пошуку нестандартних способів їх розв'язання учні виробляють уміння критично мислити, вчаться дискусувати тощо [2].

Література

1. Скворцова С.О. Математика. 4 клас. / С.О. Скворцова, О.В. Онопрієнко. Ч.1. Харків : Ранок. 2019.

2. Сисоєва С.О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості. К.: Поліграфкнига. 1996. 406 с.

УДК 378.147:37.014.6:37.091.322.7(043.2)

ДОБОШ О. М.
Мукачівський державний університет

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗВО ЗА ДОПОМОГОЮ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ

Зміни світоглядної парадигми сприяють формуванню нових пріоритетних цінностей у всіх сферах життя й діяльності, зокрема в освіті. Модернізація освіти в Україні вимагають висококваліфікованого, конкурентоспроможного педагога. Відповідно зростають вимоги до професійної підготовки і майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти для забезпечення гармонійного розвитку дітей.

Нормативними документами, зокрема Законами «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту», «Про охорону дитинства»; Національною доктриною розвитку освіти в Україні, Концепцією педагогічної освіти та ін. визначено напрями та шляхи підготовки педагогічних кадрів для закладів дошкільної освіти, які спрямовано на підвищення престижу та соціального статусу, забезпечення умов для професійного і культурного зростання вихователів ЗДО.

Пріоритетними завданнями системи освіти є розвиток творчої, самостійної, соціально активної та відповідальної особистості, із високим рівнем інтелектуальної культури, орієнтованої на неперервну самоосвіту й саморозвиток.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>